

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 11/4260	
	Arkiv sakID.: 11/1054	Saksbehandler: Kristian Øse
Sluttbehandlede vedtaksinnstans: Driftsutvalget		
Sak nr.: 045/11	DRIFTSUTVALG	Dato: 25.05.2011

TIDLIG INNSATS I FAUSKE

- Vedlegg: - "Tidlig innsats i Fauske". Vedlegg 1.
- Høringsuttalelser. Vedlegg 2.
- Pressemelding Kunnskapsdept. Vedlegg 3

Sammendrag:

Med bakgrunn i Stortingsmelding nr.18 Læring og fellesskap, og høyt gjennomsnittstall for spesialundervisning i Fauske, har rådmannen satt fokus på dette ved å opprette ei arbeidsgruppe for "Tidlig innsats i Fauske" med fokus på lese- og skrivevansker 1.-4. trinn.

Saksopplysninger:

Arbeidsgruppens sammensetting vises i vedlegg 1, men består av deltakere fra barnehage, skole, barne- og familieenheten og hovedtillitsvalgt. Arbeidsgruppa ble gitt følgende mandat:

- Utarbeide og dokumentere retningslinjer for tidlig innsats (skrive og lesevansker) for elever i klassetrinn en til fire i Fauske kommune, med vekt på forutsigbare systemer, standarder og organisasjonstilpasninger, med høy grad av tverrfaglig samhandling mellom ulike ansvarsenheter hvor fokus rettes mot systemer for erfaringsoverføring. Det skal legges vekt på effektive verktøy med betydelig innslag av IKT. Det skal etableres handlingsplaner for alle skoler som skal medfølge som vedlegg.

Arbeidsgruppens sluttprodukt ligger som vedlegg 1 til saken. Denne ble sendt ut på høring til følgende: skolene v/SU, barnehagene v/SU, barne- og familieenheten, PPT, flyktningekontor og Unio. Innkomne høringsuttalelser ligger samlet som vedlegg 2. Det er i enkelte høringsuttalelser fremkommet konkrete forslag til tekstendringer som ikke påvirker innhold og betydning, men kun fører til bedre språk og gjør dokumentet mer lettlest. Disse er innarbeidet i vedlegg 1.

Øvrige innspill fra høringsuttalelsene vil vurderes i det videre arbeidet, og vil kunne føre til at nye punkter føres inn i dokumentet i ettertid.

Det vises også til pressemelding fra Kunnskapsdept. nr. 15/11 pr. 8.april Tidlig innsats for læring. Se vedlegg 3.

Arbeidsgruppas arbeid ble igangsatt som en følge av at skolemiljøet i Fauske over tid har identifisert utfordringer knyttet til høy andel av spesialundervisning og et behov for å sette fokus på tiltak som kan føre til positiv endring til beste for eleven.

Gjennom de siste års ressurstildelinger, er en kjent med høyt omfang av spesialundervisning i Fauskeskolene og da spesielt oppover i skoleløpet. Gjennom tidlig innsats i barnehage og de første årene i skolen, legger dokumentet "Tidlig innsats i Fauske" opp til stor grad av forebyggende arbeid slik at en i sterkere grad oppnår tilpasset opplæring og dermed redusert behov for spesialundervisning. Det vil fortsatt være behov for spesialundervisning der dette er vurdert som nødvendig fra sakkyndig instans. Spesialundervisning er hjemlet i Opplæringsloven §5. Det er i tillegg utarbeidet en veileder ut fra lovtekst, som også omhandler tilpasset opplæring og tidlig innsats.

Saksbehandlers vurdering:

Dokumentet "Tidlig innsats i Fauske. Fokus på lese- og skrivevansker 1.-4. trinn" beskriver mange viktige og gode tiltak i skole og barnehage. Noen av disse vil kunne la seg innføre på kort varsel uten store utfordringer, mens andre vil kreve omprioriteringer og innarbeiding av endrede rutiner og arbeidsmetoder.

Omstillingsarbeidet knyttet til innføring av tidlig innsats vil bli høyt prioritert i forbindelse med etableringen av den nye skoleenheten og den nye barnehageenheten, og enhetsleder for hhv skole og barnehage vil få svært viktige roller i prosessen. Et vellykket resultat vil være avhengig av både gode prosesser internt i de to enhetene, på den enkelte skole/ barnehage og i gode samhandlingsarenaer på tvers av flere enheter.

I dokumentets punkt 7 lister arbeidsgruppa opp ulike tiltak som differensiert lærertetthet med fokus på 1.-4.trinn, behov for IKT-utstyr og annet materiell, pedagogiske strategier, samarbeid på tvers i oppvekstområdet og kompetanseheving.

Man vil gjennom prosessen kunne avdekke behov knyttet til de ulike tiltakene og dermed skaffe seg en oversikt over nødvendige omprioriteringer. Det tas sikte på å gjennomføre tidlig innsats ved hjelp av de allerede tilgjengelige ressursene, og nødvendige omprioriteringer vil bli tatt stilling til underveis.

På grunn av etablering av ny enhet skole ville det være uhensiktsmessig å utarbeide handlingsplaner for den enkelte skole som en del av arbeidsgruppas arbeid med dokumentet, denne delen av mandatet er derfor bevisst utelatt. Rådmannen vil komme tilbake til dette på et senere tidspunkt

INNSTILLING :

1. Satsningsområdene i dokumentet "Tidlig innsats i Fauske. Fokus på lese- og skrivevansker 1.-4.trinn" skal iverksettes suksessivt fra skole- og barnehageåret 2011/2012.
2. Handlingsplaner for den enkelte skole vil bli utarbeidet underveis i prosessen, og rådmannen legger disse frem for Driftsutvalget når ny skoleenhet er etablert.

Per Gunnar Pedersen
Rådmann

Sissel Alver
Kommunalsjef

”Tidlig innsats i Fauske”

**Fokus på lese- og
skrivevansker 1-4. trinn**

2010

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning s. 3-4

1.1 Kort om Fauskebarnehagen og Fauskeskolen s. 3

1.2 Gruppens sammensetning og mandat s. 3

1.3 Målsetting med tidlig innsats s. 4

2.0 Lese- og skrivevansker s. 4-6

2.1 Forebygging av lese- og skrivevansker s. 4

2.2 Forskning s. 4-5

2.3 Stortingsmelding nr. 16 s. 5-6

3.0 Status rutiner/samarbeide barnehage og skole s. 6-7

4.0 IKT som pedagogisk verktøy s. 7

5.0 Samarbeidspartnere s. 8-9

6.0 Systematikk, struktur og valg av retning s. 9-10

7.0 Hva kreves for å lykkes med tidlig innsats? S. 11-12

8.0 Oppsummering s. 12

1.0 Innledning

1.1 Kort om organisering av barnehagen og skolen i Fauske.

I Fauske er de kommunale skolene og barnehagene organisert i 5 oppvekstsentre (bestående av skole, SFO og barnehage) samt 2 rene skoler med SFO og 1 ren barnehage.

I tillegg har Fauske 1 privat skole og 5 private barnehager.

Det er opprettet 2 nettverk der lederne i henholdsvis skole og barnehage møtes jevnlig.

Fauske kommune er pt. inne i en omorganiseringsprosess, og det er vedtatt at oppvekstsentrene skal splittes slik at skoler og barnehager i fremtiden vil være egne virksomheter. Barnehagene og skolene vil administrativt samles i "Enhet barnehage" og "Enhet skole", med hver sin enhetsleder på toppen og styrer/rektor i den enkelte virksomhet.

1.2 Gruppens sammensetning og mandat

Prosjektdeltagere

1. Jan Frode Setså, Erikstad oppvekstsenter	–	Prosjektleder
2. Øystein Gangstø, Utdanningsforbundet	-	Prosjektmedarbeider
3. Arve Rolandsen, Vestmyra skolesenter	-	Prosjektmedarbeider
4. Ole Johansen, Finneid nærmiljøseneter	-	Prosjektmedarbeider
5. Randi Myrbakk, Valnesfjord oppvekstsenter	-	Prosjektmedarbeider
6. Laila Olsen Finvik, Valnesfjord oppvekstsenter	-	Prosjektmedarbeider
7. Irene Larsen, Barne- og familieenheten	-	Prosjektmedarbeider

Gruppen er underveis supplert med Britt Sandberg, Vestmyra skolesenter og Sissel Alver, Vestmyra barnehage.

Gruppens mandat:

Utarbeide og dokumentere retningslinjer for tidlig innsats (skrive og lesevansker) for elever i klassetrinn en til fire i Fauske kommune, med vekt på forutsigbare systemer, standarder og organisasjonstilpasninger, med høy grad av tverrfaglig samhandling mellom ulike ansvarsheter hvor fokus rettes mot systemer for erfaringsoverføring. Det skal legges vekt på effektive verktøy med betydelig innslag av IKT. Det skal etableres handlingsplaner for alle skoler som skal medfølge som vedlegg.

1.3 Målsetting med tidlig innsats.

Tidlig innsats i barnehage og skole vil kunne forebygge behovene for spesialundervisning på en bedre måte enn i dag. Å sette inn ressurser på et tidlig tidspunkt i barnets utvikling vil kunne redusere behovet for betydelig ressursinnsats på et senere tidspunkt i utdanningsløpet.

Tidlig innsats involverer ikke bare skolen. Foresatte, helsestasjon, barnehage, PPT og BUP er sentrale aktører i dette. Samhandlingen mellom alle disse leddene er sentralt for å lykkes med tidlig innsats for de barna som har behov for dette. Det ses faktisk tegn til manglende språkutvikling allerede på helsestasjonen ved 2-årskontroll. Barnehagen vil tidlig avdekke manglende språkutvikling og vil kunne se tegn på begynnende lese- og skrivevansker. Det grunnarbeidet som gjøres må kommuniseres videre til skolene. Rutinene i dette kan bli bedre enn i dag. Kvaliteten i overføring av kjent kunnskap om barnet til neste aktør må kvalitetssikres slik at ikke tid går tapt før riktig innsats settes inn.

2.0 Lese- og skrivevansker

2.1 Forebygging av lese- og skrivevansker

Tidlig innsats har mange innfallsvinkler, forebygging av lese- og skrivevansker er en av disse. Fokus på tidlig innsats er et satsningsområde i Fauske kommune. Denne gruppens arbeid vil være en del av grunnarbeidet for de valg som er naturlig å ta for økt innsats på dette området. Ved å jobbe strukturert og målbevisst i både barnehage og skole, vil man kunne øke kompetansen og oppnå et bedre læringsutbytte for elevene. Målet må være å redusere det store behovet for spesialundervisning som Fauskeskolen har pr. i dag. Fauskeskolen opplever en stigning i behovet for spesialundervisning utover i grunnskoleløpet. For noen barn vil dette være et vedvarende behov, men for en del barn vil man med tidlig innsats kunne redusere eller fjerne behov for spesialundervisning.

2.2 Forskning

Forskning viser at ca. 80 % av alle barn lærer seg å lese og skrive uten store vansker, uavhengig av om skolen har en plan for skriftspråkinnlæring, lærernes kvalifikasjoner eller valg av leseopplæringsmetode (Hagtvet, 1999). Dette medfører at om lag 20 % av barna i et årskull av ulike årsaker ikke har en forventet progresjon i sin skriftspråklige utvikling. Det har vist seg at lese- og skrivevanskene til de fleste av disse barna vedvarer og forsterker seg med årene hvis barna ikke blir fanget opp på et tidlig tidspunkt og får den hjelp de har behov for. Det kan se ut som om lese- og skrivevansker sementeres rundt 2. eller 3. klasse (Badian 1988, Lyster 2000).

I dag foreligger det mye forskning som dokumenterer at det ved hjelp av en helhetlig, forebyggende tilnærming til muntlig og skriftlig språkutvikling er mulig å redusere størrelsen på gruppen barn som utvikler lese- og skrivevansker betraktelig (Hagtvet, 1996; Lundberg, Frost og Pettersen, 1998; Lyster, 1995). Imidlertid understrekes behovet for at slikt forebyggende arbeid tar til så tidlig som mulig. Dette medfører blant annet at det blir viktig at ikke bare skolen, men også barnehagen på en planmessig måte arbeider med ulike typer skriftspråkstimulerende aktiviteter, og slik tar del i arbeidet med å forebygge lese- og skrivevansker. Lyster (2000) hevder i denne forbindelse at det allerede i førskolealder er mulig å finne ut hvilke barn som vil utvikle lesevansker, og at størsteparten av disse vanskene kan forebygges dersom det arbeides med språkstimulering fra tidlig alder. Likeledes er det viktig at det, når det i barnehage og skole avdekkes at et barn ikke har en forventet språklig utvikling, så raskt som mulig blir satt i verk egnede hjelpetiltak for barnet. Om et barn mottar rett hjelp i rett tid eller ikke, kan i mange tilfelle bli avgjørende for om barnet vil utvikle en normal eller avvikende lese- og skriveferdighet.

I skriftspråklige fagmiljøer, både i vårt eget land og internasjonalt, understrekes det i dag at lesing og skriving ikke er ferdigheter barn tilegner seg en gang for alle gjennom den grunnleggende lese- og skriveopplæringen på skolen, men at dette er områder det må arbeides bevisst med på alle trinn i grunnskolen. Videre understrekes nødvendigheten av at elevene får opplæring i bruk av og hjelp til valg av hensiktsmessige lesestrategier i møte med ulike teksttyper.

Nyere forskning(eks. Asbjørnsen, 2002) viser at 2-5 % av elevene har diagnosen dysleksi. Elever med dysleksi har den alvorligste formen for lese- og skrivevansker. Uavhengig av grad og art av lese- og skrivevansker vil behovene for tiltak være individuelle. Økt opplevelse av å mestre lese- og skriveferdighetene vil ha mange positive effekter på barna i hverdagen.

- Økt faglig utbytte
- Større glede av å mestre skolen
- Bedre selvbilde
- Mindre adferdsvansker i hverdagen
- Sosial kompetanse

2.3 Stortingsmelding nr. 16

Dette er sagt i stortingsmelding nr. 16:

"Forskning viser at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å investere i ferdighetsstimulerende tiltak før skolealder. For hver krone fellesskapet bruker på slike tiltak, får samfunnet mellom 1,4 og 4,5 kroner tilbake, noe som gir en avkastning på mellom 40 og 350 prosent. Det laveste anslaget tar bare hensyn til positive inntektseffekter for individene som deltar i tiltakene, mens det høyeste anslaget også tar hensyn til positive effekter for samfunnet, som for eksempel mindre kriminalitet og lavere utgifter til spesialundervisning, sosialhjelp og helsetjenester. Effekten av tiltakene øker jo tidligere de blir satt inn, og jo mer omfattende de er. Effekten er størst for barn som i utgangspunktet har lav sannsynlighet for å lykkes i utdanningssystemet."

Dette viser at det er viktig å starte tidlig, barnehagen en viktig aktør i tillegg til skolen. Dette samfunnsregnskapet gjør tidlig innsats til en investering, ikke bare for at barnet skal lykkes, men også av det økonomiske aspektet. Det betyr at Fauske kommune må sette inn trykk og ressurser på et tidlig tidspunkt for å snu trenden med et stadig økende behov for spesialundervisning utover i skoleløpet. En periode må vi ha fokus på begge deler, men tidlig innsats vil etter hvert redusere behovet i trinnene 5-10 fordi mange elever har lyktes i å oppnå en normalutvikling i løpet av 1-4 trinn. Det vil imidlertid fortsatt finnes elever som trenger spesialundervisning for å få dekket sine opplæringsbehov.

Videre sier stortingsmelding nr. 16:

”Det er viktig å avdekke elevenes særskilte utfordringer tidlig i læringsløpet. En større innsats tidlig vil ofte redusere behovene senere i opplæringsløpet. Når elever ikke har tilfredsstillende faglig utvikling, er det viktig å kartlegge hva problemene skyldes og sette inn tiltak tidlig. Forskning viser for eksempel at elever med disposisjon for lesevansker bør få adekvat hjelp så tidlig som mulig for å hindre en negativ utvikling. Erfaringer fra en rekke kommuner viser at forebyggende innsats og styrket opplæring for elever som henger etter, reduserer behovet for spesialundervisning senere. Generelt er det behov for en styrking av læringsstøttende tiltak tidlig i grunnskolen, men det er også viktig at slike tiltak blir satt i gang raskt uansett når i opplæringsløpet en elev får behov for det.”

3.0 Status rutiner/samarbeide i barnehager og skoler.

Gruppen har brukt en del tid på å skaffe seg oversikt på hvilke rutiner og hva som gjøres innenfor området tidlig innsats, også utover bare hensyn til lese- og skriveopplæring.

Noe av det vi har sett:

- Barnehagene og skolene har utviklet egne rutiner og arbeidsmetoder. Noen fellestrekk finnes, men det gjøres også noe ulikt.
- Samarbeidet mellom barnehage og skole varierer.
- I noen tilfeller er det uklare rutiner på hvordan etablert kunnskap utveksles mellom aktørene.
- Kartleggingsverktøy i barnehage og skole brukes ulikt
- IKT som hjelpemiddel utnyttes i ulik grad, har både med utstyr og kompetanse å gjøre.
- Tendensen er at kurven for spesialundervisning har vært/er økende fra mellomtrinnet og opp. Elevens behov for spesialundervisning er gjerne blitt innmeldt fra 3-4. trinnet og opp. Tidligere oppmelding av elever registrert i det siste.
- Stor saksmengde for PPT, mange enkeltsaker og for lite mulighet for systemrettet arbeid mot barnehage og skole.

- Psykososiale(konsentrasjon/oppmerksom/adferdsvansker) forhold er også en stor henvisningsårsak til PPT som lese- og skrivevansker.
- God klasseledelse er en viktig faktor for faglig utvikling.
- Uforutsigbar ressurstildeling begrenser muligheten for langsiktig arbeid
- Det foretas en del nasjonale kartlegginger pr. i dag. På 1.-3. trinn er det kartleggingsprøver på våren som viser leseferdighet 1.-3. trinn, og tallforståelse og regneferdighet for 2. trinnet.
- Nasjonale prøver 5. trinn måler ferdigheter ervervet 1. til 4. trinn. Resultatene fra dette kommuniseres i varierende grad.

4.0 IKT som pedagogisk verktøy

Fauske kommune har gjort en satsning på oppgradering av IKT i skolene. Dette er starten på en utvikling som må opprettholdes. IKT vil være et viktig hjelpemiddel for å øke kvaliteten i Fauskeskolen. Å ha oppdatert maskinpark og god struktur på hvilken pedagogisk vei vi skal gå blir viktig.

Dagens situasjon er at vi er på vei til noe bedre når det gjelder maskinparken. Dette har vært mangelfullt ved en del skoler. Ustabile maskiner og datalinjer har vært en hemsko for å utnytte de IKT-mulighetene som kunnskapsløftet legger opp til. IKT har vært for lite brukt som pedagogisk verktøy i Fauskeskolen til i dag.

Barnehagene har variabelt med IKT-utstyr. Dette kombinert med manglende kompetanse i bruk av IKT begrenser utnyttelsen av denne ressursen. Det må avsettes tid til å oppdatere personale iht. den bruk av IKT som skal være i barnehagene.

IKT i barnehagene skal fremkomme som eget punkt i årsplanene til den enkelte barnehage.

Skolene og barnehagene har pr. i dag valgt sine pedagogiske verktøy selv, det betyr at vi sitter med mange ulike lisenser rundt omkring, noen kommunale lisenser finnes det også. Mangel på vedtatte valg av hvilke programvarer som skal benyttes gjør at vi nok sitter på lisenser som utnyttes for dårlig i dag. Mangel på kompetanse og tydelighet gjør at flere kommunale lisenser har for lav utnyttelse. Når vi opererer med ulik programvare er det vanskelig å foreta opplæring og kvalitetssikring av IKT som verktøy, vi utvikler ikke noe kompetansemiljø og vi får ingen evaluering av verktøyene som kommer Fauskeskolen til nytte.

Det blir derfor viktig å gjøre noen valg på hvilke pedagogiske program for IKT som Fauskeskolen og Fauskebarnehagen skal benytte, og at det kjøpes kommunale lisenser på dette. Det opprettes en egen arbeidsgruppe som får ansvar for å velge kommunale lisenser som skal benyttes. Da har vi mulighet til å skolere pedagoger i barnehage og skole i dette, bruke verktøyet målrettet og bygge opp et kompetansemiljø på dette.

Dette vil være en kvalitetssikring av IKT som pedagogisk verktøy.

5.0 Samarbeidspartnere tidlig innsats.

Foresatte.

Samarbeidet mellom barnehage-hjem og skole-hjem er sentralt i tidlig innsats. For å lykkes med å forebygge lese- og skrivevansker for barna må foresatte ta aktiv del i oppfølgingen. Skolen skal tilrettelegge og gjennomføre opplegg i skoletid, foresatte må involveres og bidra i oppfølging av barnet hjemme. Tidlig innsats krever at foresatte tar sin del av ansvaret. Et forpliktende samarbeid mellom skole og foresatte etableres med fordeling av oppfølgingsansvar. Oppfølgingskontrakter mellom skole-hjem der det settes inn ekstra ressurs tidlig innsats lese- og skrivevansker.

God start vil være viktig iht. samarbeid skole-hjem og tidlig innsats. Dette videreføres.

Familiesenteret

Familiesenteret har kartlegging av barnets **språk ved toårs- og fireårskonsultasjonen**. Begge kartleggingene gir betydelig kunnskap om barnets utvikling i forhold til språk og oppfatninger i forhold til språk. Etablering av faste rutiner mellom familiesenteret og barnehagene for å utveksle kunnskap om barnets utviklingskurve iht. språk. Det vil være et viktig bidrag for å kunne tilby riktig innsats og hjelp til barnet tidlig. Viktig at dette gjøres i samarbeid med foresatte slik at dette blir til beste for barnet. Manglende språk i denne alderen kan få konsekvenser for barnets adferd og sosiale relasjoner til andre barn og de voksne. I neste omgang kan dette forplante seg inn i skolen, hvor dette vil kunne ha konsekvenser for barnets mestring i forhold til lese- og skriveferdigheter og adferd. Tidlig innsats i barnehagen kan sette barnet i stand til å mestre skolehverdagen bedre, og for en del vil behovet for ekstra hjelp og ekstra ressurser reduseres eller bortfalle.

PPT(pedagogisk psykologisk tjeneste)

PPT opplever en voksende kurve på oppmeldinger av barn med lese- og skrivevansker utover i skolealderen. Mengden av innmeldinger har presset PPT inn på kontorene sine som saksbehandlere, PPTs kunnskap blir i alt for liten grad benyttet ute i barnehage- og skolehverdagen. Mange saker, mye papir og lang ventetid har vært gjennomgangstonen i PPT's hverdag de siste årene. Barnehagene og skolene ønsker denne kompetansen mer ut i skolehverdagen, både som observatører og rådgivere overfor lærere og elever. Dagens system vanskeliggjør en dreining av PPTs arbeidsprofil mot mer systemarbeid hvor skolen kan nyttiggjøre seg deres kunnskap.

En endring av PPT's hverdag er en av de store utfordringene knyttet til tidlig innsats.

PPT ønsker å være et mer aktivt rådgivende organ i skole og barnehage. Dersom tidlig innsats i barnehage og skole kan forebygge oppmeldinger til PPT vil saksmengden til PPT avta, og de står igjen med de litt tyngre sakene. Dette vil friggi ressurser slik at PPT blir en blir mer aktiv samarbeidspartner ute i skolene og barnehagene.

BUP(barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk indre Salten)

BUP har som spesialisttjeneste viktig kompetanse som er særlig egnet for å forklare og beskrive handlingsalternativer for hvordan barnehager og skoler kan intervensere og forholde seg til krevende og utfordrende enkeltbarn og grupper.

Samarbeidet mellom skole, barnehage og Bup vil være et viktig fremtidig satsingsområde, der også fokuset på å utvikle gode samarbeidsmønstre skal være ei sentral overbygging fra kommunalt hold.

6.0 Systematikk, struktur og valg av retning.

Det er viktig at det tas noen valg på hvordan vi skal iverksette tidlig innsats i Fauske. Dette er valg som må følges opp og kvalitetssikres over flere år. Ny administrativ organisering med én enhetsleder for barnehage og én for skole gir Fauske kommune en bedre mulighet for å koordinere tjenestene. Flere fellestrekk som skal ligge i bunn av driften og som skal følges opp, vil være en sikring av bedre kvalitet. Dette, kombinert med at barnehagene og skolene kan ha noen særegenheter de velger å satse på, vil kunne gi en mer målrettet og styrt utvikling av Fauskebarnehagen og Fauskeskolen.

Valgene som gruppen går for:

- 6.1 2- og 4-årskontrollene skal brukes aktivt inn mot barnehagene der det ses tegn til manglende språkutvikling. Faste rutiner for utveksling av kunnskap mellom barnehage, familiesentret og foresatte. Tiltak settes i gang i samarbeid med foresatte. Barn som ikke har barnehageplass følges opp av familiesentret.

Ansvar: Familiesentret tar initiativ overfor barnehagene der de ser behov.

- 6.2 TRAS skal benyttes som observasjons- og kartleggingsmateriale når språkvansker avdekkes eller mistenkes. Bruk av TRAS skal skje i samarbeid med foresatte. TRAS skal benyttes som overgangsredskap til skole.

Ansvar: Styrere i barnehagene.

- 6.3 Språksprell og skrivedans benyttes som metode i alle barnehager og følges opp i 1. trinn.

Ansvar: Styrere i barnehagen og rektorer på den enkelte skole.

6.4 Overganginfo mellom barnehage og skole skal skje på administrativt nivå (enhetsledere, rektorer og styrere) for barn med særskilte behov innen 1. november. Skolene vil da kunne få en antydning av status på barna som kommer til skolen neste skoleår. Ytterligere overgangsinfo mellom barnehage og skole skal foretas innen 1. april.

Ansvar: Enhetsleder barnehage og skole.

6.5 Tidspunkt og metode for kartleggingsrutiner i skolen nedfelles. Rutinene for å nyttiggjøre seg denne kunnskapen må kvalitetssikres gjennom rutiner for oppfølging og evaluering.

Ansvar: Enhetsleder skole.

6.6 Alle skolene innfører bruk av leseutviklings skjema. Dette skjema følger eleven 1-4. trinn. Se vedlegg 1.

Ansvar: Rektorer.

6.7 Klare læringsmål for det enkelte trinn som elevene observeres og måles ut fra. Foresatte involvert i dette, tydelighet på hva som forventes av utvikling. Det utformes informasjonsmateriell til foreldre om leseutvikling på alle trinn.

Eksempel på dette, se vedlegg fra Nylund. Vedlegg 2.

Ansvar: Enhetsleder skole og rektor.

6.8 Det settes inn tiltak så tidlig som mulig i 1. trinnet dersom elever avviker fra normalutviklingen.

Ansvar: Rektorer.

6.9 Det velges IKT programvare som er tilrettelagt for tidlig innsats.

Kommunale lisenser som alle barnehager og skoler benytter skal ligge som felles plattform. Kompetanse bygges opp på valgte programvare. Der det er mulig iht. lisensavtaler legges anbefalte program på hjemmesidene og elever/foresatte oppfordres til aktivt bruk av dette.

Ansvar: Enhetsleder skole og rektorer

Enhetsleder barnehage og styrere

6.10 Alle skolene skal gis nødvendig kompetanse for å drive leseveiledning i alle fag. Leseveiledere utdannes.

Ansvar: Enhetsleder skole.

7.0 Hva kreves for å lykkes med tidlig innsats?

- Fast rutiner for samarbeid mellom foresatte, familiesentret, barnehage, skole og PPT. BUP trekkes inn der behovet er til stede.
- “God start” er et fellesopplegg for alle foresatte til barn som begynner i 1. trinnet. Tiltaket opprettholdes og videreutvikles.
- Sikre tilstrekkelig ressurser og kompetanse i barnehage og skole til å følge opp barn med behov for tilrettelegging.
 - Det bør være 2 pedagoger pr. klasse på trinn 1-4
 - Spesialpedagogisk tilleggsressurs 1-4, 5-7 og 8-10 som koordinerer behov for spesialundervisning.
 - Spesialpedagogisk tilleggsressurs i barnehagen
 - Plan for kompetanseheving iht. språkutvikling, lese- og skrivevansker.
 - Opplæring av personale i barnehagen og skole i bruk av TRAS, språksprell og skrivevansker.
- Nødvendig IKT utstyr og kompetanse i barnehage og skole.
 - Minimum 2 PC'er på hver avdeling for barn over 3 år i barnehagene, PC'ene bør ikke være eldre enn 3 år.
 - Minimum 5 PC'er på hvert klasserom i skolene, bør ikke være eldre enn 3 år.
 - Kjøp av programvare tilpasset barns behov for utvikling i forhold til lese- og skriveferdigheter.
 - Kompetanseheving av personale iht. IKT i barnehage og skole. Plan for kompetanseheving lages.
 - IT-avdelingen må ha ressurs til å serve barnehage og skole.
 - Lokal IT-ansvarlig i barnehage og skole med avsatt ressurs til dette.
- Hver skole må ha kompetanse/personer til å utføre kartlegging/tester
 - Carlsten-testen, lesehastighet og leseforståelse.
 - Språk 6-16, kartlegger språklige ferdigheter.
 - Sentrale kartleggingsprøver for 1-3 trinn.
 - Leseutviklings skjema
- Det utdannes/kurses leseveiledere på hver skole.

- Lærerne og assistenter i 1. klasse skoleles hvert år i:
 - Begynneropplæring i lesing / skriving
 - Begynneropplæring i matematikk / regning

Barnehageansatte med ansvar for 5-åringene inviteres også til disse kursene.

- Alle lærere kurses før skolestart kommende skoleår i klasseledelse. Deretter skal alle nytilsatte lærere / assistenter kurses i dette temaet.
- Det jobbes mot etablering av et team (kommunalt / interkommunalt) som har som oppgave å veilede / hjelpe lærere som sliter med å skape et godt klassemiljø.

8.0 Oppsummering

Gruppen har gjennom drøftninger og fagdiskusjoner kommet frem til ovennevnte felles produkt.

Vi har gjennom prosessen hatt klare valg og skillepunkter i den faglige debatten rundt løsningen av oppgaven vår.

De anbefalinger og prioriteringer som er lagt til grunn i dokumentet er et resultat av det samlede fagsynet som gruppen slår ring om.

Vi er klar over at mandatet ikke er fullt ut oppfylt, gjennom at det ikke følger vedlagte handlingsplaner for hver implisert enhet. Dette har det ikke vært rom for innenfor tidsfristen.

Gruppen foreslår derfor med dette at det etter ei overordnet vurdering av innholdet i dokumentet, settes i gang prosesser for å ferdigstille handlingsplaner for hver enhet.

Gruppen understreker imidlertid at den også representerer et fagsyn som impliserer at de utfordringer som knyttes til lese- og skriveutvikling også strekker seg utover det aldersspennet vi har behandlet, men dette har vært utenfor mandatet.

Det har også vært utenfor mandatet å behandle utfordringene knyttet til tidlig innsats ut ifra et mer generelt perspektiv. De relativt store adferdsmessige utfordringer alle skolene opplever er i dette dokumentet ikke gitt ei særskilt behandling, men gruppen understreker med dette at disse har svært store utfordringer ved seg. Disse må få en grundig gjennomgang på et senere tidspunkt, men gruppen vil påpeke at det ser ut for å være behov for opprettelse av et eget adferdsteam i Fauske Kommune.

Vi håper med dette at de anbefalinger som er gitt kan danne grunnlag for ei utvikling som styrker felles forståelse og praksis.

Fra: Kristian Øse
Sendt: 16. februar 2011 11:20
Til: Randi Gundersen; Marit Sandberg; Øystein Gangstøe; Lise Gunn Hansen; 'barnehagen@medas.no'; 'barnehagen@stemland.net'; Bjørg Stensø; 'fauske.idrettsbarnehage@tele2.no'; Hilde Moen; Karen Ro; 'kvitlyngveien.familiebarnehage@live.no'; Laila Olsen Finvik; 'laila@kvitrebarnehage.no'; 'lars.bergli@online.no'; 'lisa@kvitrebarnehage.no'; 'may-lis.maervoll@fauske.kommune.no'; 'nina@lyngheia.no'; Ruth Øines; Sissel Alver; Steinar Johansen; Ann Katrin Seljeås; Arve Rolandsen; Atle Borøy; Bernt Gøran Lund; Britt Barkald Sandberg; Erik Alvestad; Inger Fagervik; Jan Frode Setså; Ole Johansen; Randi Myrbakk; Tove Risbøl Hansen; Trond Hagen; Wenche Bogen
Kopi: Per Gunnar Pedersen
Emne: Tidlig innsats- høring
Vedlegg: Tidlig innsats endelig sluttprodukt.docx

Dokumentet "Tidlig innsats" skal til politisk behandling 30.mars 2011.

Det *ferdige* dokumentet danner grunnlag for **høring/innspill** fra følgende områder:

- Skolene ved Samarbeidsutvalgene
- Barnehagene ved samarbeidsutvalgene
- Barne- og familieenheten
- PPT
- Flyktningekontoret
- Unio

Høring/innspill sendes skriftlig på e-post til undertegnede.

Frist onsdag 9. mars.

Kristian Øse

Kosmo oppvekstsenter

Kosmo

8215 Valnesfjord

Tlf. skole 75 64 12 88 - Tlf. barnehagen 75 64 55 75 – Telefaks 75 64 13 09 –

e-post: kosmo.oppvekstsenter@fauske.kommune.no

Kosmo, 9. mai 2011

HØRING OM "TIDLIG INNSATS I FAUSKE"

SU ved Kosmo oppvekstsenter har følgende innstilling til "Tidlig innsats i Fauske kommune":

Tidlig innsats er et meget godt tiltak. Fauske kommune bør straks innføre dette.

SU ved Kosmo oppvekstsenter har ønske om forbedring. Under punkt 7.0, Hva kreves for å lykkes med tidlig innsats, er det et kulepunkt som heter: *"Alle lærere kurses før skolestart kommende skoleår i klasseledelse. Deretter skal alle nytilsatte lærere/assistenter kurses i dette temaet"*.

Ny setning bør være: *"Alle lærere og assistenter kurses jevnlig i klasseledelse. Nytilsatte lærere og assistenter kurses før skolestart."*

For SU Kosmo oppvekstsenter

Hanne Kari Kvandal

Leder Kosmo oppvekstsenter

HØRINGSUTTALELSE ANG DOKUMENT "TIDLIG INNSATS"

Fra Valnesfjord Oppvekstsenter SU:

SU slutter seg til dokumentet og henviser spesielt til pkt 7. Her ber SUr Kommunestyret om å ta dette pkt 7 på alvor og bevilge i forhold til de tiltak som nevnes. Videre ber SU om at dette dokumentet gjøres kjent i de private barnehager slik at barn i alle barnehager i kommunen får det samme tilbud.

Valnesfjord SU

Marit Stemland
Leder

Skolefaglig rådgiver Kristian Øse

Saksbehandler: Inger Fagervik - Telefon: 75 60 02 84 - Telefaks: 75 60 02 81

Deres ref.:

Vår ref.: 11/2625/INF

Dato: 13.03.2011

HØRING VEDR. RAPPORT OM TIDLIG INNSATS I FAUSKE”. HØRING FRA SAMARBEIDSUTVALGET VED HAUAN OPPVEKSTSENTER

SU ved Hauan Oppvekstsenter har drøftet rapporten om “ Tidlig innsats i Fauske” og har følgende synspunkter til rapporten.

- SU er positiv til innholdet i rapporten, og er fornøyd med at det er klare strategier for samhandling mellom ulike aktører som har ansvar for barns oppvekst.
- Likeledes er SU fornøyd med det er klare ansvarslinjer for gjennomføring av tiltak både i barnehage og skole.
- SU er fornøyd med at ulike barnehager og skoler skal ha like tiltak for barn i denne aldersgruppen.
- For at disse tiltakene skal virke positivt, ber SU om at det bevilges tilstrekkelige ressurser til IKT utstyr i barnehager og skoler, slik rapporten skisserer.
- Likeledes må det sikres en pedagogtethet for disse klassetrinnene slik som rapporten skisserer, og det må settes av midler til kompetanseheving av de ansatte, slik at alle enhetene har samme utgangspunkt. Spesielt gjelder dette utdanning av leseveiledere, og økt kompetanse innenfor IKT slik at dette verktøyet skal nyttes naturlig av alle ansatte.
- Su ved Hauan Oppvekstsenter ber de styrende organer legge til rette for at tiltak skissert i §. 7 i planen lar seg gjennomføre. Dette medfører at styrende organer må sikre en forsvarlig ressurs slik at tiltakene for å lykkes, lar seg gjennomføre.

Med hilsen

Inger Fagervik
Sekretær for SU ved Hauan Oppvekstsenter

Referat fra SU-møte 7.3.2011

Vestmyra skolesenter.

Til stede: Maja Melvik, Arnt Pedersen, Dyveke Slettmyr, Brit Hultmann, Britt Sandberg, Arve Rolandsen og Wenche B. Nygård.

Sak 1: Høringsuttalelse "Tidlig innsats".

Faglige føringer ligger til grunn for "Tidlig innsats" – Fauske kommunes satsing på 1.-4.klasse, lese og skrivevansker. Det er viktig at det etableres lokale handlingsplaner med utgangspunkt i dokumentet.

En konsekvens av "Tidlig innsats" er at PPT må få tilført ressurser for å ta unna kartlegging / utredning av enkeltbarn. Men – fokus til PPT må kanskje over fra individ- til systemnivå.

En annen konsekvens vil være at det må tilføres tilstrekkelige ressurser til grunnbemanning, slik at man kan gjennomføre tilrettelagt undervisning for alle.

Hvordan kan vi oppnå større enhet mellom de ulike etatene som samarbeider om elevene? Hvordan få alle de foresatte på banen? – Først trapper vi opp – så tropper vi opp. Foreldrenes betydning bør komme enda tydeligere frem, og samarbeidet bør konkretiseres i større grad. Nyere forskning viser at foreldrene spiller en svært sentral rolle i leseinnlæringen.

SU- ved Vestmyra skolesenter ser det som svært viktig at det bør være to pedagoger pr klasse (20 elever) på trinn 1.-4. Det er også svært viktig at vi får på plass en spesialpedagogisk tilleggssressurs på 1.-4, 5,-7. og 8.-10.

I tillegg er det viktig at vi får til en fleksibel ressursbruk. Ressursene må settes inn der behovet til enhver tid er størst.

"Tidlig innsats" må være noe som kommer i tillegg til de øvrige ressursene – tilskuddet bør være øremerket.

Det er svært viktig at planen settes i verk / er virksom. Det er bra at ansvar er plassert, men sjekkpunkt for utførelse bør også settes.

Det må settes av nok midler til rådighet til kompetanseheving av personalet. En slik kompetanseheving vil koste ca. 500.000 kr. årlig i en 4 års periode. Disse midlene må tilføres, og øremerkes.

Hvordan skal "Tidlig innsats" evalueres? Dette bør i følge SU ved Vestmyra fremgå tydeligere av dokumentet. Det er naturlig med parameter som vurderes jevnlig, f.eks. antall enkeltvedtak og resultater på de nasjonale prøvene.

Det burde settes en frist for ferdigstilling for handlingsplaner ved hver enkelt enhet.

SU ved Vestmyra skolesenter stiller seg bak opprettelse av atferds-team i Fauske kommune.

Wenche B. Nygård

FINNEID Nærmiljøsent
Tinkeliheia 3
8210 FAUSKE

SAMARBEIDSUTVALGET

SAKSFRAMLEGG

Møtedato:	Møtested:	Klokkeslett:	Til behandling:
07.04.11	Finneid skole	Kl. 19.30	Sak: 03 / 11

Sak 03/11: Høring "Tidlig innsats"

Høsten 2010 satte rådmannen ned en prosjektgruppe som skulle utarbeide et prosjektdokument om **Tidlig innsats** som skulle gi noen retningslinjer for hva som kan gjøres for å forhindre at mange barn utvikler lese- og skrivevansker i løpet av de fire første skoleårene. I Fauskeskolene er tallet på barn med lese- og skrivevansker forholdsvis høyt sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Innstilling

Planen omhandler ikke bare tiden barna går i 1. – 4. klasse, men like mye tiden før skolestart. Vi synes det er riktig å starte observasjon av barns utvikling så tidlig som mulig, fordi grunnlaget for språklig utvikling legges allerede fra fødselen av.

SU mener at dokumentet er et viktig første steg mot å sette inn tiltak for å forhindre at mange elever får lese- og skrivevansker. Det må settes i verk nødvendige tiltak slik at planen kan bli realisert. Her tenkes det f.eks. på at kartleggingskompetanse hos ansatte i barnehage og skole er viktig og likedan at noen på den enkelte arbeidsplass har kunnskaper til å tolke kartleggingen slik at riktige tiltak settes inn. Enhver skole og barnehage må ha ansatte med spesialpedagogisk kompetanse.

Planen inneholder mange forslag til tiltak. SU mener at det først og fremst er viktig å sikre at tiltak som har vist seg å virke må settes i verk. Tiltaket må ikke være avhengig av om den enkelte skole har råd eller ikke. Ressursen må øremerkes. Et par eksempler:

Ved Finneid skole har vi de tre siste årene holdt av en 80% spesialpedagogstilling på 1.-4. trinn. Denne lærerens primæroppgave har vært å gripe fatt i enkelte elever når det oppdages at de ikke har den utviklingen som er ønskelig innen lesing og skriving. Dette er ett av tiltakspunktene i planen.

Lærerne i klassene uttrykker at denne stillingen/ordningen er gull verdt. De har sett at enkelte elever har slitt med ett eller annet, har tilkalt spesiallæreren som har satt i gang kartlegging for å finne hvor problemet ligger. Deretter er tiltak satt i gang mot det spesifikke problemet og etter kort tid kan de fleste elevene gå tilbake til klassen. Prosessen kan sammenlignes med bilen som av og til må på service på verkstedet. Uten denne servicen vil den stoppe opp inntil man har funnet ut hva som er defekt. Tar man ikke de små problemene med en gang, så vil det bare balle på seg og problemene blir uoverkommelige.

Et annet tiltak som skolen har iverksatt, litt avhengig av om vi har hatt råd til det, er såkalt ILK (intensivt lese- (og skrive) kurs). Dette brukes som regel på mellomtrinnet, rettet mot barn som har slitt en stund med lesing og skriving. Elever som deltar på disse kursene viser hurtig og stor framgang. Mange foreldre bekrefter at ILK er effektivt.

Vi har sett at dette er effektive tiltak og skolene må for all del gjøres i stand til å opprettholde / opprette disse. De hjelper det enkelte barnet og det vil bidra til at PPT får færre tilmeldte saker.

Tiltakene koster noe i form av ressurser, men om noen år vil disse investeringene være lønnsomme for barnet, kommunen og samfunnet.

VEDTAK: Som innstillingen.
--

Finneid skole,

Ole Oddvar Johansen

ERIKSTAD OPPVEKSTSENTER

erikstad.oppvekstsenter@fauske.kommune.no

Høringsuttalelse fra SU Erikstad oppvekstsenter:

Tidlig innsats

FAU mener det er gode holdninger til viktigheten av tidlig innsats som belyses i planen.

I planen heter det: *"...Fauske kommune må sette inn trykk og ressurser på et tidlig tidspunkt for å snu trenden med et stadig økende behov for spesialundervisning utover i skoleløpet."* FAU etterlyser at kommunen må si noe om hvor mye midler som følger med planen slik at en kan gjennomføre de tiltak som er foreslått. Mange av tiltakene i kapittel 7 er viktige for å få klare å sette inn tiltak tidlig, men kompetanseheving, økt pedagogtetthet og spesialpedagogisk ressurs i skole og barnehage koster penger. Når dette er et av kommunens satsningsområder, så må kommunen også vise gjennom handling og ressurstildeling at de mener det de sier.

I planen heter det også videre at: *"En periode må vi ha fokus på begge deler, men tidlig innsats vil etter hvert redusere behovet i trinnene 5-10 fordi mange elever har lyktes i å oppnå en normalutvikling i løpet av 1-4 trinn. De med særskilte behov vil fortsatt trenge spesial-undervisning som dekker sine behov."*

At tidlig innsats ses på som en investering er et godt argument, men det må ikke brukes som en unnskyldning til ikke å sette inn ressurser senere i skoleløpet.

~~Nye vedtekter SFO~~

~~I de nye vedtektene står det: "Skolefritidsordningen i Fauske holdes åpen hele året."~~

~~Erikstad FAU er positiv til helårsåpent SFO, men vi mener at kommunen må ta de ekstra kostnadene dette vil bli slik at det ikke går ut over de enkelte skolenes driftsbudsjett. FAU mener også det må ses på organiseringen av sommer-SFO slik at kostnadene ikke blir så store. FAU kjenner til at det for noen år siden kom opp forslag om et eget sommer-SFO der de som har behov kjøpte tilbud på sommeren - jamfør en "ferieklubb" som de har andre steder i landet. Det kreves litt kvalitet på tilbudet dersom SFO skal ha åpent hele sommeren, og det bør ses på muligheter til å samarbeide med fritidstilbud, ungdomsklubb og frivillighetssentralen. I sommerferien går SFO-tilbudet over til et heldagstilbud, og det bør kanskje ses på om det er grunn til å øke betalingsatsen i sommerferien hvis kommunen ikke er villig til å betale de ekstra kostnadene.~~

Jan Frode Setså

Sekretær SU

Avdeling:

Erikstad Skole
Erikstad Barnehage
Erikstad SFO

Adresse:

Tareveien 5, 8206 Fauske
Tareveien 5, 8206 Fauske
Tareveien 5, 8206 Fauske

Telefon:

75 64 14 60
75 60 06 22
75 64 14 60

FAUSKE KOMMUNE
BARNE OG FAMILIEENHETEN

Deres ref:

Vår ref:

Arkiv:

Dato: 15.03.11

Kommentarer til dokumentet tidlig innsats:

- Skolene i Fauske kommune har ulike læreverk – bør skolene ha samme læreverk i leseopplæringen 1.klasse.
- Likt opplegg for 6 åringene i barnehagene.
- Det er sammenheng mellom motorisk utvikling og utvikling av språket. Motoriske øvelser bør inn i alle klassene 1-4 og i siste barnehageår.
- Fysioterapeut kan inviteres til barnehageteam en gang i året.
- Hvordan veileder barnehagepersonalet foreldrene i forhold til motorisk utvikling.
- Felles struktur på dokumentasjon i forhold til barn med spesielle behov
- Barnehagen må også ha ansvar i samarbeid med foreldrene i å ta kontakt med familiesentret ved bekymring rundt språk og adferd

Kristian Øse

Fra: Ruth Øines
Sendt: 2. februar 2011 15:56
Til: Kristian Øse
Kopi: Hege Sandslett
Emne: Tidlig innsats i Fauske

Barne- og familieenheten.

Hei!

Høringsfristen var veldig, veldig kort og jeg har ikke fått sendt dokumentet videre til andre som jobber i aldersgruppa 0-6 år på Fam.senteret. Det jeg umiddelbart savner, er at det **skal** utarbeides en **felles plan for innholdet i førskolegruppene/storklubbene** som skal brukes i den enkelte barnehage. Jeg er kjent med at det har vært satt igang et arbeid vedr. dette, men at det ikke er slutført. Kvalitetssikring!!

Kanskje burde det stått noe om hvordan vi sikrer oss at alle barn i kommunen, siste år før skolestart, får tilbud om å delta i storklubb i nærmeste barnehage dvs. kjøpe seg timer der. Evn. den barnehagen som har flest barn tilhørende den skolekrets som barnet vil tilhøre. Vi har, selv med full barnehagedekning, enda barn som ikke går i barnehage i kommunen.

Vennlig hilsen Ruth

FAUSKE KOMMUNE
Vestmyra barnehage

Fauske kommune
v/Kristian Øse
Boks 93
8201 FAUSKE

Saksbehandler: Sissel Alver - Telefon: 75 60 04 00 - Telefaks: 75 60 04 01

Deres ref.:

Vår ref.: 11/2244/ALV

Dato: 04.03.2011

TIDLIG INNSATS I FAUSKE - HØRINGSUTTALELSE FRA SU VESTMYRA BARNEHAGE

Samarbeidsutvalget ved Vestmyra barnehage har i møte 02.03.2011 hatt dokumentet "Tidlig innsats i Fauske. Fokus på lese- og skrivevansker 1.-4.trinn." oppe til høring.

SU har følgende kommentarer:

- På sidene 6, 9 og 11 er enkelte punkt markert med farge. Dette skaper forvirring og bør fjernes.
- Når det gjelder IKT som verktøy i barnehagen er det en forutsetning for å lykkes at det satses skikkelig på oppdatering/kompetanseheving blant personalet.
- *Punkt 6.2.* Dette punktet bør presiseres. Skal TRAS benyttes som overgangsredskap til skole for *samlige* barn, eller kun ved mistanke om eller avdekkede språkvansker?
- *Punkt 6.8* Punktet omhandler både barnehage og skole, dermed må ansvaret ligge hos både enhetsleder skole + rektorer og enhetsleder barnehage + styrere.
- *Punkt 7.* Det bør presiseres at spesialpedagogisk tilleggsressurs i barnehage skal settes inn som en del av grunnbemanningen, uavhengig av om man har barn med rett til spesialpedagogisk hjelp eller ikke. Dette vil gi mulighet for tidlig innsats i praksis.
- *Punkt 7.* Det stilles spørsmål ved behovet for å presisere at PC'ene i barnehagen ikke må være eldre enn 3 år. Målsettingen er veldig ambisiøs, og etter SU's syn muligens unødvendig.
- *Punkt 7.* Siste setning i punkt 7, "Dette er gjort med hell andre steder (jfr. Majorstua-teamet i Oslo)" virker malplassert og foreslås fjernet.

Med hilsen

Sissel Alver
Enhetsleder/sekretær for SU

Kopi til:
SU's medlemmer

Stemland 15. mars 2011

Kommentarer til "Tidlig innsats i Fauske";

SU ved Stemland Gårdsbarnehage synes at målsettingen med tidlig innsats er bra; Å sette inn ressurser på et tidlig tidspunkt i barnets utvikling vil kunne redusere behovet for betydelig ressursinnsats på et senere tidspunkt i utdanningsforløpet.

Det er bra at barnehagene blir sett og at viktigheten av det vi gjør blir satt på dagsorden!

- ✚ Vi støtter helt at fagpersoner kommer mer ut i barnehagene, og det har vært et ønske lenge. Det er mange ganger at observasjoner og veiledning fra fagpersoner kan være nok, slik at vi unngår henvisninger og større saker.
- ✚ Vi synes det er flott at ting blir ansvarsfestet, da er det lettere å få samarbeidet til å fungere!
- ✚ Vi er redd for at barnehagene blir for mye "skolsk" – vi vil beholde barnehagens egenart og jobbe ut fra barnas forutsetninger, behov og ønsker.
- ✚ Hvis det blir slik at alle skal gjennomføre TRAS, skrivedans og språksprell, så må det avsettes midler til å øke kompetansen på disse områdene! Vil de private barnehagene få like midler som de kommunale til kompetanseheving?
- ✚ IKT i barnehagen – vi synes det er flott å bruke data innimellom, men ønsker ikke å ha 2 PC'er inne på avdelingen. Dette mener vi er uheldig! Vi mener at barna tidsnok lærer dette hjemme og på skolen. Barn i dag har nok skjermtid!
PC-bruk krever også en stor voksenressurs, og våre ressurser ønsker vi å bruke på andre måter i lag med barna; samspill, språklæring, sosial læring, mestring.....
- ✚ Fauske Kommune bruker mye ressurser på spesialundervisning og PPT bruker mye tid på mange saker de mener vi kunne avdekt tidligere i barnehagene – Hva ønsker de vi skal se etter? Hva forventes det at barnehagene skal se etter? Er det ikke bedre om vi får midler til kompetanseheving av personalet på slike ting?

Dette var en oppsummering fra Stemland Gårdsbarnehage sitt SU og vi vil føye til at vi synes dette er flott spesielt i forbindelse med skolen. De trenger nok etter vår mening mer felles opplegg og strukturert jobbing i alle skolene.

SU v/ Stemland Gårdsbarnehage
Ann Merete Land, styrer

Stemland Gårdsbarnehage AS
Adresse: Stemland, 8215 Valnesfjord
E-post: barnehagen@stemland.net

Internett: www.stemland.net
Telefon: 75 64 95 95 / 48 00 32 23
Org nr: 992 749 938

Kristian Øse

Fra: Marit Sandberg
Sendt: 8. mars 2011 09:11
Til: Kristian Øse
Emne: Høring "Tidlig innsats"

PPT

Hei,
S. 5 3. avsnitt anbefaler vi omskrives noe :

“ Nyere forskning (eks. Asbjørnsen, 2002) viser at 2-5 % av elevene har diagnosen dysleksi. Elever med dysleksi har den alvorligste formen for lese-skrivevansker. Uavhengig av grad og art av lese-skrivevansker vil behovene for tiltak være individuelle. Økt opplevelse av å mestre lese-skriveferdighetene vil ha mange positive effekter

S 6. i 1. avsnitt anbefales siste linje endret til : “Det vil fortsatt være elever som trenger spesialundervisning for å dekke sine opplæringsbehov.”

S 8 avsnittet om PPT foreslås slik : “ PPT har en økende mengde henvisninger. Henvisning av elever med lese-skrivevansker til PPT øker utover i skolealder. Henvisningsmengden til PPT har gjort at individperspektivet i stor grad har vært prioritert. PPTs kunnskap blir derfor oftest benyttet i enkeltsaker ute i barnehage- og skolehverdagen. Mange saker og økende krav til dokumentasjon har ført til lang ventetid. Dersom tidlig innsats i barnehage og skole kan redusere henvisningene til PPT, vil saksmengden på enkelte områder avta. De vil da stå igjen med de mer omfattende sakene og kan da være en mer aktiv samarbeidspartner i disse sakene. “

Vi mener at -

s. 9 pkt 6 : “Tidlig registrering av språk” - TRAS, bør brukes overfor alle barn for tidlig å kunne registrere det enkelte barns språkutvikling. Her henvises bl. annet til s. 5 i dokumentet : “ Dette medfører blant annet at det blir viktig at ikke bare skolen, men også barnehagen på en planmessig måte”

(Dessuten er det feil å si at TRAS skal benyttes når språkvansker avdekkes – da er det for seint ! Når språkvanskene er avdekket må man ta i bruk andre kartlegginger/tester for å gå videre i saken)

Under pkt 7 foreslår vi :

I likhet med en styrking med 2 pedagoger pr. klasse på 1-4 trinn, bør det være 2 pedagoger pr. avdeling i barnehagene

s. 12 angående begynneropplæringen : Er dette ment “God start – Fra 5 åring i barnehagen til 6 åring i skolen” – de tre fagsamlingene som vi gjennomfører årlig overfor denne målgruppen i samarbeid med RKK ?? I såfall burde det fremkomme tydeligere med en overskrift e.l

Fra PPT
v/ Marit s

Til Fauske kommune v/ rådmann

Høringsuttalelse "Tidlig innsats i Fauske"

Utdanningsforbundet Fauske er positiv til at det er utviklet en plan for tidlig innsats og forebygging av lese- og skrivevansker. Dette er i tråd med opplæringsloven § 1-3:

"Tilpassa opplæring og tidleg innsats.

Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen og lærekandidaten.

På 1. til 4. årstrinn skal kommunen sørge for at den tilpassa opplæringa i norsk eller samisk og matematikk mellom anna inneber særleg høg lærartettleik, og er særleg retta mot elevar med svak dugleik i lesing og rekning."

Plikt til tidlig innsats i fagene

Rundskriv F-12-09 understreker og presiserer skoleeiers plikt til tidlig innsats for elever på 1.-4.årstrinn i fagene norsk eller samisk og matematikk. Innsatsen skal rettes mot elever med svake ferdigheter i lesing og regning, blant annet ved økt lærertetthet. Denne innsatsen vil være en del av den ordinære tilpassede opplæringen som gis. Opplæringsloven § 1-3 gir ikke elever individuelle rettigheter, og det er ikke knyttet enkeltvedtak til opplæringen. Retten til spesialundervisning forblir uendret og skal gjelde på samme som før. Formålet med plikten til tidlig innsats er å få flest mulig til å nå kompetansemålene i norsk eller samisk og matematikk, og at de elevene som har svakest grunnleggende ferdigheter får et faglig løft.

Utdanningsforbundet Fauske er redd for at når realitetene melder seg så blir fokuset på økt kvalitet i lese- og skriveopplæringen et begrep uten innhold. For de fleste pedagoger oppleves planarbeid med kvalitetsutvikling som mål, livsfjernt fra en hverdag der nedskjæringer med kutt i undervisningsressurser og læremidler har vært realiteten. Skolene og barnehagene har ikke de ressursene som trengs for å fylle de krav som lovverket og kommunale planer stiller til opplæringstjenestene. Tidlig innsats er viktig for barns læring og motivasjon til videre skolegang. Økningen i antall barnehageplasser, sammen med de økte krav rammeplan og lovverk stiller til innhold i tilbudet, forutsetter kompetanseheving og økt pedagogbemanning både i barnehagene og skolene, hvis vi skal komme i mål med intensjonene. Kapittel 7 i rapporten "tidlig innsats i Fauske" sier noe om hva som må til for å lykkes med tidlig innsats. De styrende organer må ha dette med seg når de vedtar planen, og de må sørge for at disse punktene blir oppfylt. Hvis ikke ender vi dessverre opp med nok en plan uten innhold.

Med vennlig hilsen

Inger-Lise Evenstrøm
Inger-Lise Evenstrøm

Lokallagsleder Fauske

Øystein Gangstøe
Øystein Gangstøe
Hovedtillitsvalgt

Adresse	E-post/Internett	Telefon	Telefaks	Mobil	Org.nr
Helsetunet 8200 Fauske	utdanningsforbundet.fauske@fauske.kommune.no	+47 75 60 06 54	+47 75 60 06 50	99 16 16 14	993881244

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Vedlegg: 3.

Pressemelding

Nr.: 15-11
Dato: 8. april

Stortingsmeldingen om barn, unge og voksne med særskilte behov:

Tidlig innsats for læring

Regjeringen vil legge til rette for tidlig innsats og bedre oppfølging av barn, unge og voksne med særlige behov i opplæringen. Både det lokale og det statlige spesialpedagogiske støttesystemet skal forbedres. Statped omorganiseres slik at kommuner over hele landet kan få hjelp fra ett regionkontor, i stedet for flere kompetansesentra som i dag.

Dette er sentrale forslag og mål i regjeringens nye stortingsmelding *Læring og fellesskap* som ble presentert i dag. Meldingen bygger på Midtlyngutvalgets utredning og er den første stortingsmeldingen som dekker hele det spesialpedagogiske området siden 1998.

- Barnehagen og skolen skal bli bedre til å fange opp og følge opp de som trenger hjelp og støtte, sier kunnskapsminister Kristin Halvorsen.

Bakgrunnen for meldingen er den sterke økningen i spesialundervisning, og økningen i opplæringstilbud hvor elever tas ut av det ordinære elevfellesskapet. 52 000 elever i grunnskolen, tilsvarende 8,4 prosent av det totale elevtallet, får i dag spesialundervisning. Dette er 13 000 flere enn for fire år siden. Omfanget av spesialpedagogisk hjelp i barnehagen er lavt, samtidig som det er tre ganger så mye spesialundervisning på 10. trinn som på 1. trinn i grunnskolen.

- Jeg tolker dette som et tegn på at man lar lærevansker fortsterke seg utover i utdanningsløpet, og at skolen ikke i tilstrekkelig grad klarer å møte evnene og forutsetningene hos alle. Flere må få hjelp og støtte i barnehagen og i de første årene i skolen, sier Halvorsen.

Et lag rundt læreren

Lærerne har daglige utfordringer med å møte en svært mangfoldig elevgruppe med et godt opplæringstilbud. Læreren må kunne hente støtte fra skoleledelsen,

Postadresse	Kontoradresse	Avdelingsdirektør	Seniorrådgiver
Postboks 8119 Dep.	Akersg. 44	Egil Knudsen	Karin Steenstrup
0032 Oslo	Telefon 22 24 77 07	Telefon 22 24 74 09	Telefon 22 24 74 70
www.kd.dep.no	Telefaks 22 24 95 44	Mobil 997 99 340	Mobil 905 64 454

lærerkolleger og assistenter, men også fra en god PP-tjeneste og andre kommunale og statlige tjenester.

- Vi må bygge et godt lag rundt læreren, sier Kristin Halvorsen.

Sentrale tiltak i meldinga er et kompetanseløft for PP-tjenesten og en omfattende omorganisering av Statlig spesialpedagogisk støttesystem (Statped). Målet er at Statped skal bli en aktiv tjenesteyter av spesialpedagogisk støtte, og at alle kommuner og fylkeskommuner i Norge skal kunne få likeverdig tilgang til kompetanse fra et regionalt Statped-senter.

Meldinga legger også opp til en mer målrettet bruk av assistenter og forslår en egen bestemmelse om assistenter i opplæringsloven. Assistenten skal bistå læreren, gi praktisk hjelp til elevene og bidra til å skape et godt læringsmiljø.

Fortsatt rett til spesialundervisning

Midtlýngutvalget (NOU 2009:18 *Rett til læring*) foreslo å erstatte dagens rett til spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning med en rett til ekstra tilrettelegging. Regjeringen går ikke inn for denne endringen, men understreker at retten må realiseres på en annen måte enn i dag.

- De formelle rettighetene er ikke den største utfordringen, men heller forståelsen og etterlevelsen av dem. Spesialundervisningen skal forbedres ved at PP-tjenesten gir tydeligere anbefalinger, at det settes realistiske mål til hver enkelt elev og at resultatene evalueres, sier Kristin Halvorsen.

Regjeringen foreslår at skolene får plikt til å vurdere og eventuelt prøve ut tiltak i ordinær opplæring før de kan be om spesialundervisning. Målet er å forbedre skolens arbeid med tilpasset opplæring og å unngå at for mye ressurser flyttes fra ordinær opplæring til spesialundervisning. Den nye grunnskolelærerutdanningen og det varige etter- og videreutdanningsprogrammet for lærere skal gjøre skolen bedre rustet til å forebygge vansker, tilpasse opplæringen og å skape gode og inkluderende læringsmiljøer.

Inn i barnehagen

Kunnskapsdepartementet vil sikre at spesialpedagogikk også inngår i barnehagens virksomhet og går derfor inn for å flytte opplæringslovens bestemmelser om spesialpedagogisk hjelp til barnehageloven. Målet er at spesialpedagogisk hjelp skal bli en naturlig del av det helhetlige pedagogiske barnehagetilbudet som i dag tilbys barn i førskolealder. Evnen til å fange opp og følge opp barn med særlige behov vil bli viktig i arbeidet med å forbedre førskolelærerutdanningen.

Lenke til: [Meld. St. 18 Læring og felleskap](#)